

Titel: Kapitel I.

Citation: "Kapitel I.", i *1901/1902: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r09-shoot-chptrd1e81/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

XXII.

Forslag til Lov

om

den borgerlige Retspleje.

(Fremsat i Folketinget den 26de Oktober 1901 af Justitsminister *Alberti*.)

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel I.

Retternes Virkekreds.

§ 1.

Enhver borgerlig Retstrætte, som ikke ved særlig Lovforskrift er henlagt til eller ifølge Overenskomst mellem Parterne (§ 11) indbringes for Underret, behandles i første Instans af Landsret.

§ 2.

Til Underretterne henlægges:

- 1) Sagsmaal angaaende private Formuerettigheder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værd ikke overstiger 400 Kr.
- 2) Sager angaaende Skatter, Afgifter og andre lignende Ydelser af offentligretlig Beskaffenhed til Stat, Kommune, Embeder og andre offentlige Indretninger, naar Genstanden for samme ikke overstiger 400 Kr.
- 3) Sager angaaende Servituter og mindre omfattende (partielle) Brugsrettigheder.
- 4) Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (§ 293, jfr. § 290).
- 5) Ægteskabssager (§ 295).
- 6) Sager angaaende Mortifikation af Gældsbreve, ved hvilke der er givet Pant i fast Ejendom (§ 314).
- 7) Sager, hvorved Faderskabet til uægte Børn søges oplyst, for at Underholdsbidrag kan paalægges Faderen.
- 8) De i § 322, sidste Stykke ommeldte Sager.
- 9) Sager angaaende strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, jfr. Lov om Strafferetsplejens § 35, for saa vidt der ikke paastaas højere Erstatning end 400 Kr.

§ 3.

Sagens Værdi bestemmes efter Paastanden i Stævningen. Bestaar Søgsmålet af flere Poster eller Fordringer, sammenlægges disse. Ved Krav paa noget mod Erleggelse af en Modpræstation medregnes denne ikke.

Der tages intet Hensyn til Procesomkostninger og de ved Stævningens Dato endnu ikke forfaldne Renter, ej heller til senere Nedsættelse af Paastanden.

§ 4.

Drejer Sagen sig om Rettigheden til periodiske Ydelser eller Indtægter, bliver dens Værdi at bestemme efter følgende Regler:

- 1) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for bestandig eller for flere end de ved Sagens Anlæg (§ 84) levende Personers Livstid eller for et bestemt Tidsrum, der ikke er kortere end 25 Aar efter det nævnte Tidspunkt, bliver Værdien af Rettigheden at sætte lig med det 25-dobbelte af et Aars Beløb.
- 2) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for en enkelt eller flere ved Sagens Anlæg levende Personers Livstid eller i øvrigt for ubestemt Tid, sættes Rettighedens Værdi lig med det 5-dobbelte af et Aars Beløb.
- 3) Kunne Ydelser eller Indtægter ikkun oppebæres et bestemt Antal Gange, sættes Rettighedens Værdi lig med en enkelt Ydelses Beløb taget dette Antal Gange, dog ingensinde over 25.

Er Beløbet af aarlige Ydelser eller Indtægter ikke lige stort de forskellige Aar, tages Gennemsnitsbeløbet som Enhed.

§ 5.

Lyder Paastanden ikke paa en bestemt Pengesum, ansættes Værdien af dens Genstand ved Rettens Skøn.

§ 6.

I de i de tvende foregaaende Paragraffer omhandlede Tilfælde er Rettens Afgørelse, for saa vidt den gaar ud paa at erklære sig kompetent til at paakende Sagen, ikke Genstand for Anke eller Kære; nægter Retten at antage Sagen, er dens Afgørelse Genstand for Kære til højere Ret, men ikke for Anke.

§ 7.

Er Sagens Værdi afgørende for Kompetencespørgsmaalet, maa den Part, som paastaar den højere Værdi, føre Bevis derfor.

I øvrigt paahviler det Sagsøgeren at oplyse, at Sagen hører under Underret.

§ 8.

Imod Søgsmaal, der i Henhold til § 2 ere anlagte ved Underret, kunne Modfordringer gøres gældende, naar i øvrigt de almindelige Betingelser for disses Fremsettelse ere til Stede (§ 85). Selvstændig Dom for Modfordringen eller den overkydende Del af samme kan dog, hvis Modparten modsætter sig det, kun gives, for saa vidt Dommen ikke herved kommer til at lyde paa noget højere Beløb end 400 Kr. (§ 2, jfr. §§ 3, 4 og 5), eller saafremt Modfordringen kunde forfølges ved Underret, dersom den gjordes gældende under en selvstændig Sag.

Imod Søgsmaal, der svæve for Landsret, kunne Modfordringer fremføres uden Hensyn til, at de, i og for sig betragtede, vilde henhøre under Underret.

§ 9.

Naar Sagen ifølge den oprindelige Paastand rettelig er begyndt ved Underret, forbliver den ved denne, naagtet Paastanden senere udvides eller forhøjes, naar dog derved Sagens Værdi ikke imod Modpartens Protest i betydelig Grad forsøges ud over den i § 2 bestemte Grænse af 400 Kr.

En Udvidelse af Paastanden kan dog ikke uden Modpartens Samtykke foregaa saaledes, at Fordringer af forskellige af de i § 2 nævnte Klasser inddrages under Sagen.

§ 10.

Enhører en Sag under Landsret, ophører denne ikke at være kompetent, fordi enkelte Fordringer eller Spørgsmaal udskilles til særskilt Behandling og Paakendelse i Henhold til § 94, selv om disse, for sig betragtede, vilde høre under Underret.

§ 11.

Parterne kunne retsgyldig vedtage at lade en Sag behandle ved Underret, selv om den ifølge de almindelige Regler ikke henhører under denne, dog med Undtagelse af de i Kap. XXVII og XXVIII nævnte Sager (jfr. endvidere §§ 504 og 516).

Kapitel II.**Værneting.**

§ 12.

Retssager skulle, hvor denne Lov ikke hjemler Undtagelse, anlægges ved den Ret, i hvis Kreds Sagsøgte har Bopæl (Hjemting).

§ 13.

Dersom Sagsøgte har Bopæl i flere Retskredse, anses han at have Hjemting i enhver af dem.

Indlænding, som ikke har Bopæl nogetsteds i Riget, kan sagsøges ved Retten paa det Sted, hvor han opholder sig ved Sagens Berammelse, eller, dersom hans Opholdssted ikke vides, ved Retten paa det Sted, hvor han vides sidst at have boet eller opholdt sig.

§ 14.

Danske i Udlandet ansatte, med Eksterritorialretsret forsynede Embedsmænd og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater hørende Personer, anses at have Hjemting i København, for saa vidt de ikke vedligeholde Bopæl paa noget andet Sted i Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i det Land, hvor de have Bopæl.

§ 15.

Stiftelser, Kommuner, Korporationer saa vel som Selskaber og Foreninger, være sig med politiske eller sociale eller med rent formueretlige Formaal, have Hjemting den Retskreds, hvor deres Hoved-Forretningslokale er, eller, naar saadant ikke med Sikkerhed kan udfindes, hvor et af Bestyrelsens Medlemmer bor. De Værnetings-